

Carles Decors, durant la presentació del llibre. / ANDREU PUIG

Decors es reconcilia amb el seu pare en «Aquell món idíl·lic»

A. VIVES / Barcelona

● Lluís Artigues torna d'un viatge de vacances per Mèxic i rep la notícia de la mort del seu pare. La seva dona l'espera al vestíbul de l'aeroport, i sense preàmbuls ni cortesies matrimonials li diu d'una tirada que el seu pare ha mort d'un infart. Lluís Artigues és Carles Decors (Barcelona, 1954), l'escriptor.

Aquell món idíl·lic (Edicions 62) és una novel·la de «records i reflexions entre un pare i un fill», entre Carles Decors i el seu pare, un enginyer tècnic agrícola que va viure i treballar 25 anys en una plantació de cacau a Guinea Equatorial. «Jo vaig estar a punt de néixer allà», recorda. Però quan la seva mare va quedar embarassada va decidir tornar a Barcelona i mai més va trepitjar l'Àfrica. L'escriptor fa servir unes cartes que troba amagades en un calaix, adreçades a ell, però que mai li havien estat trameses, per contar la relació amb el seu pare absent. «Durant els deu primers anys de la meua vida, el meu pare venia un cop a l'any, quan podia, i això és real.» D'algun manera, el pare de Lluís Artigues com el de Carles Decors sabien que no es van portar bé amb els seus fills, que «sempre» l'havien «trobat a faltar».

Encara que en aquest llibre Decors treballa amb molt material autobiogràfic, assegura que el que ha escrit no són unes memòries. «El fet de no haver

viscut tota la família junts és un deute que el pare ha de saldar amb el fill i ho fa a través de les cartes. Vol explicar-li una història, que és la del meu llibre anterior, *Al sud de Santa Isabel* (1999), perquè el vol engrescar, vol que sigui capaç de prendre decisions i que en un moment determinat pugui viure la seva pròpia aventura.» Decors, però, mai va rebre aquestes cartes del seu pare, encara que sí les pel·lícules que troba Lluís Artigues.

A la seva mare, li fa viure un amor apassionant i pletòric per ajudar-la a reconciliar-la amb l'absència del marit. «A les colònies els blancs vivien molt bé. Intentaven amagar les conseqüències dels seus actes (els fills). El que sí que feien era mantenir les *miningues* i això sí que estava acceptat més o menys per tothom, també pels missioners», afegeix.

L'autor de *F.M. Fragmentació Modulada*, també parla en aquest llibre del «món perdut de la infantesa, del món de l'adolescència i de la universitat i de les idees que defensàvem llavors, però sobretot de l'absència d'aquell paradís africà», tan present a casa seva en forma d'estatuetes d'ivori.

L'escriptor barceloní pensa que al seu pare no li hauria agradat *Aquell món idíl·lic*: «Com pots escriure això si no vas ser-hi», em diria. El 68 va arribar a la independència i el 69 van fotre fora els colons.»

Pau Vidal: «No m'interessa saber si els personatges són rossos o morenos, sinó veure com parlen»

L'autor defensa a «Aigua bruta» que la filologia és una ciència com les altres

VALÈRIA GAILLARD / Barcelona
● Pau Vidal sembla traumatitzat. Quan llegia *Los cinco*, de juvenet, no podia entendre això de «tenia los pómulos salientes y la tez aceitunada».

A ell no li interessaven físicament els personatges, sinó la manera que tenen de parlar. A *Aigua bruta* (Empúries), el lingüista els ha caracteritzat a través del seu vocabulari, fent del

llenguatge un personatge amb transcendència narrativa. La trama agafa forma de novel·la de lladres i serenos en homenatge a Camilleri, un autor que Vidal ha traduït.

En Miquel Camiller –alter ego de Pau Vidal– és un jove lingüista motoritzat, caçador de paraules, que es veu de cop i volta convertit en detectiu. Una de les seves fonts, en Met caçagripaus, mor de manera sospitosa i abandona les seves passejades a la recerca de mots frescos per investigar el cas. «És un foll que pretén actualitzar el que feia Coromines, que recollia el vocabulari de la gent, i això avui dia no té sentit. És un home fora del seu temps, un somiatruïtes.»

En la seva recerca, que el porta a investigar l'origen fosc de les aigües que es reparteixen a pobles afectats per la sequera, en Camil –sobrenom amb truc– rep l'ajut de Richi (que parla amb «xavals», «armatostes», «rotllos», «curros» i «col·leguis»); la becària Juli (que obre poc la boca, però quan ho fa utilitza mots com «prof», «palmat» i «iupi») i un dels personatges més entranyables, la padrina, que xerra en mallorquí. I és que en Pau Vidal ho té molt clar: «No m'interessa saber si els personatges són rossos o morenos, alts o baixos, sinó veure com parlen. És la primera novel·la de lladres i serenos que fa del llenguatge un personatge amb transcendència narrativa», assevera.

Pau Vidal, en una imatge d'arxiu. / EL PUNT

La novel·la beu de les obres de l'escriptor de *giallo* Andrea Camilleri, que Vidal ha traduït, i ha merescut el Premi de Literatura Científica 2006. «Ho entenc com en el sentit que la filologia també és una ciència, encara que en general no està considerada així». La trama científica de la novel·la, però, és una mera «anècdota»: «Si hagués estat un premi gastronòmic, potser hauria convertit el protagonista en un cuiner...» Tot i això, *Aigua bruta* amaga una denúncia per la manera com les ad-

ministracions gestionen els temes ecològics i socials: «Tinc una desconfiança absoluta cap a la gent que mana.»

Davant la notícia que la carrera de filologia catalana perd estudiants, el responsable dels mots encreuats en català d'*El País* constata que només tenen èxit els estudis comercials. «La filologia, però sobretot l'etimologia, és molt important per opinar sobre les coses. Cal saber que *orxata* és una paraula italiana i que *peisseta* no ve d'un mot català, sinó del caste-

llà *peso*.»

I el llenguatge SMS que utilitzen els joves com en Richi? «Veure com escurcen les paraules és un fenomen interessant. A la novel·la l'utilitzo com a contrast perquè em permet avançar l'acció. És un codi que m'és útil per descriure un personatge.»

Després de confessar que és «incapaç» d'escriure SMS amb paraules retallades –«hi poso totes les lletres, accents i comes encara que els meus amics se'n riguin»–, fa un diagnòstic més pessimista: «És ben clar que anem cap al mutisme i les onomatopeies. Tornem als orígens de l'home, anem cap a un llenguatge –que no deixa de ser un sistema arbitrari– simplificat.»

Continuarà...

Aigua bruta és la primera novel·la de Pau Vidal, guanyador del Documenta 2002 amb el recull de narracions *Home les*, però no l'última. «He vist que la novel·la és una forma de venjança social, de poder dir el nom del porc a qui s'ho mereix.» En la propera entrega, Camil es veurà vinculat amb un altre sector: «Mataré un psicòleg, segurament.» Abans té entre mans el projecte d'escriure un recull d'anècdotes d'italians a Barcelona adreçat al públic italià.

La perruca de Roger Bernat

«Das Paradies experiment» enfronta autobiografia amb teatre amb una lectura irreverent

JORDI BORDES / Barcelona

● Roger Bernat és un director particular. Per norma, descarta els actors professionals i fixa el personal pel carrer. Vero Araúzo és una transsexual farta que se la qualifiqui per la sexualitat i no com a persona. Margalida Riera balla i explica la seva infància a Palma. Són no-actrius. La posada en escena de *Das paradies experi-*

ment, en cartell només fins demà al Lliure, és com entrar a la casa d'unes companyes de pis, de lloguer ocasional, i que expliquen relacions amoroses, assetjaments familiars i suïcidis. Unes rèpliques que emocionen i ruboritzen. Bernat (es posa una perruca per saludar amb les actrius) és irreverent i juga a ser-ho. És la seva targeta de visita que ja alguna gent

del sector menysté però que altres atenen amb curiositat.

La peça es decanta en una mirada subjectiva sobre la llei que regularà la transsexualitat. Araúzo fa una lectura demagògica. És una pobra tesi de l'espectacle, però és que a Bernat li interessa captar vida real més que no pas denunciar. Bernat opta per anècdotes infantils (men-

tre es crea la personalitat, diuen els psicòlegs) per furgar les passions. Com que Bernat trenca convencions, ningú pot dir que pixi fora de test. Al final, el públic i el programador són els únics que validen les propostes. Ell, com a creador, es pot treure la perruca com i quan vulgui. El seu rept és l'equilibri en un cervell que supura surrealisme per les orelles.